

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Birálata

«A magyar büntetőtörvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel» című munkának.

Szerkesztették Vaszy György és Szij Géza, felülvizsgálták
 K. Nagy Sándor és Körner Károly.

A büntetőjogi irodalom hazánkban mindeddig nemcsak, hogy nem volt tekintettel a nyomozó hatóságok és közegek igényeire, hanem még oly rendszeres, egyéges munkát sem produkált, a mely a büntetőtörvények és szabályok összességéből mindazokat oly formában gyűjtötte volna egybe, hogy a rendőri közegnek szolgálata teljesítésénél kézikönyvül szolgáljon. Az eddigi összes rendelkezésre álló munkák nem teljesítették ezt a kivánalmat kielégítő módon. Elsősorban azért nem, mert jogászok számára készülve, az ítélkezésnél és nem a nyomozásnál szükséges szabályokat és jogelveket gyűjtöttek egybe, s így komplikáltabb kérdésekkel s kifejezésekkel voltak telítve; másodsorban pedig azért nem voltak az eddig közkezen forgó művek, és zsebkönyvek a fenti célra alkalmasak, mert az alkalmazandó szabályok több munkában voltak csak feltalálhatók, és hogy a nyomozó közegnek egész köteteket kellett magával czipelnie, ha hivatali teendői elvégzése közben a rendelkezéseknek utána akart lapozni.

Ezeket az eddig nagyon is élenken érzett hiányokat «A magyar büntető törvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel» című munka, véleményem szerint, minden tekintetben pótolta s az ezen igényeket valóban szerencsésen tartotta szem előtt és ezért — mint a büntetőjogi irodalom régi munkása — örömmel kell üdvözölnöm az uttörő vállalkozást!

Nagyon helyesnek tartom mindenekelőtt azt, hogy a könyv a büntető perrendtartásnak a nyomozásra vonatkozó részét is felöleli, s ezt a törvényes szabályok elé bocsátja. Ez a rész nemcsak, hogy rövid áttekintésben taglalja a Bp. rendelkezéseit, hanem azért is helyénvaló, mert abból a nyomozó közeg áttekintést nyer arra, hogy az előzetes eljárás voltaképp az egész eljárás alapja és nem mint a többi jogi munkák: az ítéllehozatal, hanem az előzetes eljárás perspektívájából adja a törvény megfelelő részeit.

A munka tulajdonképeni anyaga, a három további

főrész magában foglalja mindazokat a szabályokat, a melyekre a nyomozó közegeknek szüksége van. A művet eléggé tüzetesen lapoztam át, s legjobb tapasztalatom szerint nem hiszem, hogy van oly szabály, a mely, különösen a vidéken szolgálatot teljesítő csendőrség és rendőri hatóságok szolgálata közben felmerül, s ebben fel ne lenne található. E tekintetben csak arra utalok, hogy a szászországi belügyi kormány megbízásából hivatalos használatra Koenigsheim kormánytanácsos által készített «Handbuch für die Gendarmerie» című munka, a mely ugyanezen célra készült: szintén csak a főbb rendelkezéseket tartalmazza, sőt a szabályrendeletek javarészét csupán összefoglaló kivonatban közli, de távolról sem oly részletes és távolról sem nyújt annyit, mint ez a mű, melyet bírálunk.

Annál dicsérendőbb tehát, hogy a jelen munka e szabályok közlésén kívül magyarázatokkal és jegyzetekkel is szolgál. E tekintetben szerény véleményem az, hogy ha a munka kevesebb magyarázatot s különösen kevesebb döntvényt s bírói határozatot közölt volna, akkor is megfelelt volna hivatásának; ez tehát nemcsak, hogy nem irható a szerkesztők rovására, legfeljebb azok szorgalmát dicséri! A magyarázatoknál egynemely helyen sikeresen domborodik ki, hogy a munka a nyomozó közegek részére készült, a mennyiben a nyomozáshoz szükséges gyakorlati ismeretekre is kiterjed pl. a 210. lapon a magzatelhajtásnál, a 209. lapon a gyermekölésnél; de a magyarázatok egyébként is szem előtt tartják a nyomozó közegek és a csendőrség igényeit, a mennyiben nem a casuisticus kérdések eldöntését, hanem a tényálladatok felismeréséhez szükséges ismereteket közlik. Ugyanez áll a közölt döntvényekre s felsőbbbírói határozatokra, a melyek közlése — mint említém — egyébként is csak bővebb felvilágosításra szolgálnak. Lehetséges, hogy a tulszigoru kritika találhat ezekben a jegyzetekben olyan tételket, a melyekkel szemben az ellenkezőt lehetne vitatni, de a nélkül, hogy a szerkesztőknek hivatalul védelmére akarnék kelni, legjobb meggyőződésemm, ügyeszi gyakorlatom alapján az, hogy e magyarázatok a bíróságok ítéleteiben is folyton változnak s így e munkában is fordulhatnak elő oly határozatokra való hivatkozások, a melyekkel ellenkező is található más gyűjte-

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia bécsi hangszerekészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tüzéregtelő felkálódója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpozíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölködtetnek. Arjegyék minden hangszertől külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

ményekben, ez azonban a dolog említett természetében leli magyarázatát. Áttekintettem e magyarázatokat és a közlött határozatokat, s azokat megfelelőnek találtam a gyakorlat szempontjából is.

Végül a munka kiállítása, alakja csak dicséretet, s kiváló dicséretet érdemel. Nagyon kevés munka volt még kezemben, a mely ily könnyen kezelhető, hordozható alakban 700 oldalon ennyi anyagot nyújt s valószínűleg nélkülözhetővé teszi kötetek cípezését. A ki akár a bírósági vagy ügyészségi, akár a csendőri vagy rendőrségi irodákat ismeri és tudja, hogy akármily ügydarab elintézésénél 4-5 könyvben kell lapozgatni, az csak becsülheti e könnyen kezelhető gyűjteményt. Ezt legjobban a mindennapi gyakorlat embere értékelheti s ez nem mellékes szempont!

Különösen áll ez a külső nyomozó szolgálatra, a mennyiben az első főrészen az erre vonatkozó szabályok is feltalálhatók lévén, az anyagi és alaki jogra vonatkozó szabályokat egy kötetben hordhatja magával az illető közeg s mindig mindent könnyen megtalálhat. (E részben megjegyzem, hogy a tárgymutató is kimerítő). Ennek bizonyítására legyen szabad megjegyznem, hogy mióta ez a munka birtokomban van: ügyészi teendőim körében — (tán csak az esküdszeki főtárgyalásokat kivéve, a hol bonyodalmasabb perrendtartási kérdések merülnek fel) — állandóan és folyton ezt használok és e használat körében is meggyőződtem a most elmondottakról.

Nagyvárad, 1910 szept. 3. *Dr. Kármán Elemér*
kir. ügyész.

A bizonyítékok ereje.

(Írta: dr. Svoróék Henrik es. kir. törvényszéki jegyző. Először megjelent a Haus Gross-féle Archiv.-ban.)

Magyarra átdolgozta: *.*

1906. évi október hó 28 án P. községben egy háromszoros rablójalkosság esetéről történt az ottani csendőrsőn feljelentés.

A helyszíni szemle eredménye az alábbiakban foglalható össze.

L. Antal földszintes háza, melyben a három meggyilkolt személy tartózkodott, közvetlenül a községen keresztül vezető országút mellett fekszik; a kijárat szintén az országútra nyílik. A kapu egy lakattal van el látva s úgy ezzel, valamint egy erős faretesszel elzárható. Az előszobából jobbra tágas, két utczeni ablakkal ellátott lakószobába jutunk. Ez a szoba egyszersmind dohánytörszédel is szolgál s a dohányzárú — mint faluhelyen szokás — az ablakon át adatik ki a vevőknek. Balra a bejáratnál angyablakos hálószobába jutunk. Ennek két ablaka az országútra, két ablaka pedig az udvarra nyílik. Az előszobából egy falépcső vezet egy padlás-szobába és a padlásra, hol különféle lim-lom hever.

A hálószobában az egyik ágy bal oldalán egy 40 év körüli aszony feküdt; mögötte, háta s a fal között, egy három év körüli leányka. Mindkettőnek testét egészen a mellig a takaró fedi, melynek fej felőli részén

valamint a vánkoson is egy nagy, aludt vértócsa látható. A beesett jobb szem felett a homlokon, egy 3 1/2 cm. mély, háromszögletes, részben megaludt, részben folyékony vérral telt seb látható, melyből csontszilánkok merednek. A seb feletti homlok és fejrész benyomott. A haj vérral telített s a véren néhány porszerű s egy nagyobb szegletes darab falfesték fekszik.

Az anya mögött, arccal anyja vállá felé egy szőke gyermek fekszik, kinek koponyáján a jobb oldalon egy nyeregyszerű mélyedés látható. Jobb keze anyja jobb osipőjén nyugszik, haja és jobb füle vérral telve. Feje fölött a falon, négy különféle alakú számos véryomokkal körülvett csorba észleltetett.

A falon, 140 cm nyire a padló felett egy kerekded foltan ujlennyomatok voltak kivehetők.

A másik ágy bal oldalán arccal a falnak fordulva, egy 11 éves fiú hullája fekszik. A homlok s előfej részei belapítva; a koponyacsont he van zúzva.

Előre tolt faretessnél a bejárati ajtó kívülről nem volt számtalan kísérlet után sem kinyitható és az ajtónak nagyító üveggel történt pontos megvizsgálása során megállapították, hogy azon szerszám nyoma nem volt.

Azon fiókból, melyben a dobány árából hejött pénz őriztetett, a meggyilkolt nő anyjának bemondása szerint két, papirosba csomagolt 20 koronás arany, négy korona ezüst s néhány fillér nikkelpénn hiányzott. A szobában különféle helyen őrzött egyéb értéktárgyak hiány nélkül előtaláltattak.

A házban a kérdéses éjszakán a következő személyek aludtak:

L. Antal; a meggyilkolt nő férje s a meggyilkolt gyermekek atyja, ennek anyósa, továbbá Anna és Mária nevű gyermekei a padlásszobában, a leirt hálószobában pedig a felesége s Antal és Julia nevű gyermekei. A házban egy igen éber felér kulya is volt, mely az összes életbenmaradt lakók bemondása szerint, a kérdéses éjszakán teljesen nyugodt volt, azaz ugatását sehol sem hallotta.

A lakószobában, a szenesládában egy véres fejsze találtatott; L. Antal ingén néhány lencsenagyságu vérfolt észleltetett, melyeknek keletkezését L. azonnal minden zavar nélkül s szavahihetően megmagyarázta. Ezeket eredményezte a helyszíni szemle.

Egyebekben a következők állapították meg: A meggyilkolt nő, L. Juliának ferje és a ház tulajdonosa, 2 1/2 év óta a szomszédos G. községben mint házmester és kőműves van alkalmazva s így családjának meglátogatására csak időközönként jön haza. Így történt ez 1906. évi október hó 27-én is, a mely napon este 1/210 órakor P. községbe érkezett s az estét családjánál töltötte. Előadása szerint este 1/210 órakor anyósa N. Mária, a 16 éves L. Annával s a nyolcz éves L. Máriával a padlásszobába nyugalomra tért. L. Antal egy lámpással felkísérte őket a szobába, mely alkalommal a kamrából két almát is hozott magával s azután feleségével s a két másik gyermekkel 1/211 óráig a lakószobában maradt.

Ez időtájt L. Julia is a két utóbb nevezett gyermekkel a földszinti hálószobába ment. L. Antal a gyermekocsit a lakószobából oda áttolta s L. Julia őt követve, egy gyertyával világított. Midőn L. Antal a hálószoba ajtaja mellett toltta el a kocsit, észrevette, hogy a hátsó ajtó mellett álló fejsze élével kifele van oda állítva, mire nejét figyelmeztette, hogy így könnyen megsérülhet valaki, ha majd lefekszik, elteszi onnan a

A legjobb órák,

legszelebbiek ókzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy középpénn, mint részlettízítésre 10 évi jótállás mellett kaputók

BRAUSWETTER. JÁNOS

műrénál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

fejszét. Ezek után L. Antal a padlásaszobában nyugalomra tért, mely körülmény anyósa és Anna nevű leánya által is igazoltatik. Éjfel után 1/2 óra tájt L. Antal álmából felriadt s állítólag olyanforma zajt hallott, mintha a szél egy rozszszul bezárt ajtót csapkodna.

Erre figyelmeztette anyósát is, de sem ez, sem Anna leánya a neszt nem hallották. A mint most már L. a padláslépcsőn lement, észrevette, hogy a hátsó ajtó nyitva van. Azon hiszemben, hogy a felesége talán az ajtón át kiment az árnyékszékre, nevéen szólította, de választ nem kapott. Erre a hálószobába szaladt, melynek ajtaja épen úgy, mint a hálószobáé, csak be volt támasztva, meggyújtotta a függőlámpát s ekkor látta, hogy az asztalfiók ki van huzva s tartalma össze-viszva van hányva. Mintán felesége még mindig nem mutatkozott, L. anyósával együtt a hálószobába ment, megfogta nejét s megrázta, hogy ébredjen fel. Ekkor észlelte, hogy a test merev és hideg. (Innen származtak az ingén talált vérnyomok.) Gyertyát gyújtott s feleségét s a két gyermekét halva találta, mire zajt csapott s a közszédokat hívta, a kik csakbamar a helyszínére érkeztek.

A nyomozó hatóság előtt L. mint igen munkás, jóra való s vallásos ember iratott le, ki vasárnapként csak feleségével sétálgatott s általában igen jó hírűnek örvend. A falu lelkésze odanyilatkozott, hogy L.-nak csak a legjobb bizonyítványt adhatja s a szomszédokkal egyetemben különösen példás házasságát említi s a gyermekeknek észszerű nevelését dicséri.

A fennforgó körülményekből ezekután csak rablógyilkosságra lehetett következtetni. Azon feltűnő körülmények, hogy az egyékor oly éber kutya meg sem mozdult, hogy az ajtókon erőszak vagy szerszám nyomai nem találtak, hogy a gyilkosság épen akkor történt, mikor L. látogatába érkezett s L.-nek a kikérdés folyamán tanusított feltűnően binggadt és nyugodt magatartása ugyan alkalmasok voltak arra, hogy a gyanut reá irányítsák, letartóztatását azonban a megállapítások eredménye kizárta.

Az orvosi boncolás eredménye szerint, a halva talált személyek koponyájuk bezúzása által okozott halállal multak ki.

Mindhárom esetben csak gyilkosságról lebet szó. A fennforgó körülmények, a hullák helyzete és a védekezés jeleinek teljes hiánya oda mutat, hogy tetes az áldozatokat álmukban lepte meg s így fejüknek csak azt a részét találhatta, mely nem volt betakarva, illetőleg a vánkások által fedve; mindhárom személy baloldalán feküdt, a megsérthető rész tehát csak jobboldali lehetett. Ha felébredtek s ágyukban felültek volna, valószínű, hogy az ütések a fej más részeit érik. Az asszony ágyában fekvő egyének közül bizonyára előbb az asszony gyilkoltatott meg, mert feje nem véres falfestéssel volt meghintve. Az asszony fejére legalább három, a mellette fekvő gyermek fejére legalább két ütés történt, a falon azonban négy csorba nyom látható, melyek minden valószínűség szerint a gyermek fejére mért ütésektől erednek. A 11 éves tin feje csak egy ütessel lett bezúzva, de a bekövetkezett balál után a fia nyaka is ütésekkel lett traktálva. Mintán mindhárom személynél a balál egy időben következett be, a tettet egy ember is igen könnyen hajthatta végre.

Az asszony fején talált egyik zuzódás minden esetre

egy fejsze lapos vége által, a többi ütések az él által okozottak.

A leánykánál az egyik ütés a fejsze élével, a másik a lapos végével zuzta be a koponyát. A fiúnál csak a fejsze tompa vége használtatott. Az asszony és a fiucaka bizonyára azonnal meghalt, a leánya valamivel tovább éltetett, mint anyja és bátyja.

Te mézesetes, hogy a nyomozás azonnal a szélrózsa minden irányában bevezettetett és hogy L. Antal előélete is tüstent alapos vizsgálat tárgyává tétetett.

A vizsgálat eredménye oly meglepő volt, hogy L. Antal október hó 30-án a csendőrség által háromszoros gyilkosság gyanuja miatt elfogatott.

Ugyanis az a boldog házasság, melyről a lelkész s a falu népe oly meggyőzően regélt, a munkahelyén fogatosított megállapítások által igen kétes színben tűnik elő.

Megállapított ugyan, hogy L. Antal nagy barátja a fiatal nőknek, kiknek majd mint nőten, majd mint gyermeknélküli özvegy mutatkozott be, sőt ezen leányoknál még oly levelek is találtak, melyek forró szerelmi vallomásoktól áradoznak s melyekben L. még házassági ajánlatokat is tett. Hogy a leánynyal ajánlatának komolyságát elbitesse, azt hazudta az egyiknek, hogy anyja sürgeti már nősülését, hogy van egy háza dohánytőzsdével, melyet most már át akar venni, mindenek előtt azonban egy jóra való, csendes leányt kell keresnie stb., stb.

A megtartott házkutatás egy csomó képes levelezőlapot, rózsaszínű levélpapírosot s egy szuszpenzoriumot hozott napvilágra; L. orvosi megvizsgálása során megállapított, hogy ismételten szenvedett nemi betegségekben s hogy előrehaladott bujakerban szenved. A házkutatás alkalmával kihallgatott tanúk oda nyilatkoztak, hogy L. reggeltől estig erkölcselenségeket beszélt, hogy főképpen nagyfoku nemző képességével szeretett dicsekedni. Jellemző, hogy L. még hazantazás közben is küldött szeretőjének egy kártyát.

L. házában tartott házkutatásnál egy pár tölkesztyű s az egyikben két darab sárga papírosba csomagolt 10 koronás arany találtak. L. beismerte ugyan, hogy a pénz ő rejtette a keztyűbe, de azt állította, hogy a két darab aranyat gazdája atyjától borraivalól kapta s azokat egy, a portásszobában talált papírosba csomagolta. Ilyen papíros azonban az egész gyárban nem volt található.

A már említett ujlennyomatokat felmutató vérfolt a falon, lerajzoltatott s lefényképeztetett s azonkívül még a falból ki is lett vésve. Az ujlennyomat L. Antal ujjainak lenyomatával összehasonlítottatván, az azonosság minden kétségen felül megállapított.

L. tagadta, hogy kezével a falhoz ért s ismételt kihallgatásai alkalmával tagadta mindazt, a mi az ő nézete szerint tetteivel valamelyes összefüggésben áll. Megváltoztathatatlan tények létezését s döntő bizonyítékok igazságát csak akkor ismerte el, midőn már azokat megezáfolni nem tudta. Így állandóan tagadta, hogy leányokkal viszonya s hogy azoknak szerelmes leveleket írt. Ezt csak akkor ismerte be, midőn neki a bizonyítékokat megmutatták. Állhatatosan megmaradt a mellett, hogy a nála talált két darab tizkoronás aranyat ajándékol kapta, bár az általa megnevezett adakozó ezt — a borraivalól szokatlan magasságára való jogos utalással — tagadta.

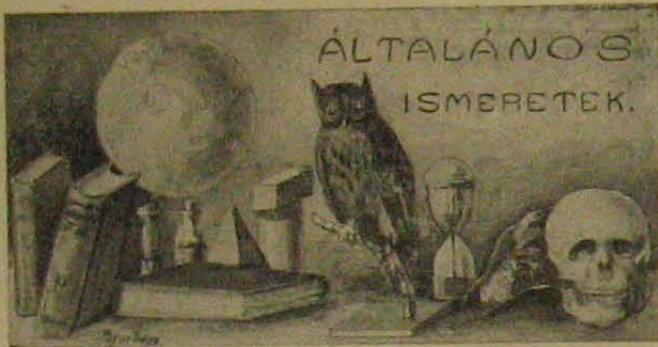
Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fofjájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

L. merészsége annyira ment, hogy azt állította, miszerint a neének tartozó hűséget sohasem szegte meg s midőn nemi betegségeire történt hivatkozás, azt mondotta: «Ez a rossz sör élvezetétől jön.» (Folyt. köv.)

A méhészet hajdan.

A történelem visszaemlékezései, de még a bagyományok és legendák, sőt a teremtés remekével együtt született hitrege sem tudnak olyan messze visszanyúlni a múltba, hogy a méh említése nélkül szólhatnának az emberről.

Semmi sem hihetőbb talán, mint az, hogy a vadonban táplálék után csatangoló ősember már az emberiség létezésének kezdetén rábukkant a csábítóan kellemesnek talált mézre. Meg sem vált azóta ettől a kívánatos csemegétől, melyet művelődése őstörténete óta használ az ember éhsége csillapítására eledelül is, de édesítő anyagként is, sőt ezt és a viaszt egyaránt szépítő- és gyógyítószer gyanánt, s háztartási és ipari célokra, valamint a tudomány, művészet és kereskedelem fejlesztésére. A gondolkodásnak talán a próbálgatása kezdetén ébredhetett már az emberben az a ma már teljesen kifejlődött tudat, hogy használatosságának számba sem vehető sokféleségénél fogva egyetlen termék sem lehetett áldásosabb az ember számára, mint az, a méh ad. Vajjon a pogány bölcsék, a hieroglif- és papiruszmaradványok, a szanszkrit- és ékírások, s Mago, Zoroaster és Aristoteles könyvei, az ószövegség, a talmud és korán, a közép- és újkor művei, a tudomány legmodernebb művelői, minden idők iróival együtt minek a becsességét dicsérik több magasztalással, mint a méh áldásos hasznosságát?

Nem volt barbarizmus és nomád nép, s nincs nemzet és civilizáció, melynek az élete folyamán és történetében megkapó szerepe nem volna a méhnek.

Vadonban barangoló ősapáink nem tartottak ugyan méhet, mert hóven találtak a faodukban és sziklaüregekben tenyésző méhesládoknál a kedvelt csemegét; de a mikor annyira állandóbb tartózkodásra telepedett le az ember, hogy az erdő és hegy-völgy méz után való beharangozást megnta, lakása közelébe hozta a méhet. A tartásából eredő haszon élvezése kedvelté tette a kis bogárkát az ember előtt, a ki ezután már foglalkozott is vele, sőt tisztelete és kegyelele jeléül legendákba és hitregékbe foglalta, s a szentelt állatok fölé helyezte a méhet, melynek megbecsülése az ember civilizálódásával együtt növekedett; s minél műveltebb lett az ember, annál inkább fokozódott lelkében az érdeklődés és vonzalom a méh iránt. Megkapó példái ennek a föl-sorolhatatlan sok közül a következők:

Az indusok hitregéje méhekkel is benépesíti a paradicsom berkeit.

A görög-római mythos az istenektől származtatja a méhet.

Plinius állítja, hogy Plátóról abból jósolták meg, hogy ékesszóló leaz, mert csecsemőkorában méhek röpöködtek az ajkai körül.

Ciceró hitte, hogy királyi korona vár arra, a kit ál-mában raj lep meg.

Wisniowieski Mihály azért nyerte el a lengyel koronát, mert a királyválasztáskor raj telepedett rá.

Izaiás próféta mézet jövendölt eledelül az Üdvözítőnek, kit föltamadása után mézzel fogadtak tanítványai.

Az egyházi és világi fejedelmek palástjukra himeztették, s pénzeikre verették a méhet, mint a főnség szimbólumát.

Azt a tökéletességet, rendet, egyakaratu szorgalmat és önzellenéseket, a mi a méh tarsaséletében nyilvánul, hiába keressük másbol; a családban és államrendszerben pedig soha meg nem valósíthatja azt az ember. A jövendelmesség mellett ez az etikai hatás az a delej, a mely a méhekhez vonzotta minden időben a lelkeket.

Hogy mikor kezdett méhtartással foglalkozni az ember, ennek az időhatára nem jelölhető meg pontosan. Nagyon valószínű azonban, hogy méhet előbb tartott az ember, mintsem a földműveléshez fogott volna. A méhről és termékéről 4-5 ezeréves emlékek is szólnak ugyan, de gondozásának bizonyos rendszeréről szó sincs azokban. Figyelemre méltó azonban, hogy a méhekről irt legelső munka főnicziai nyelven 2500 év előtt Karthagó uralkodója: Mago szerzeményeként jelent meg. Bizonyos tehát, hogy a méhészkedés ismerete is, mint minden művelődés, a Földközi-tengert övező országokból, különösen pedig Ázsia és Afrika ölelkezési vidékeiről áradt szét.

A régi Egyiptomnak az Úr részéről Jákob fiai számára kijelölt Gosen nevű tartományáról írta Mózes, hogy a méhészetre nagyon gazdag. Ki ne tudna a tejjel-mézzel folyó ígerettföldről?

Az egyiptomiaknál a méh a királyi fölség és a legmagasabb istenség, a méheslád pedig az erő és a hűség szimbóluma volt, mit a Kr. előtt 4000 évvel készült hieroglyfeken is megörökítettek. A méz pedig áldozati tárgyként szerepelt az egyiptomi mithológiába.

A méh bizonyos rendszerű gondozása Egyiptomban, a földművelési ismeretek őshazájában kezdődött. A Faraók országában agyagból ögetett köpükben tenyészítették a méhet s vándorméhészetet is űztek, sőt a lépépítmény szétszedhetőségét is ismerték.

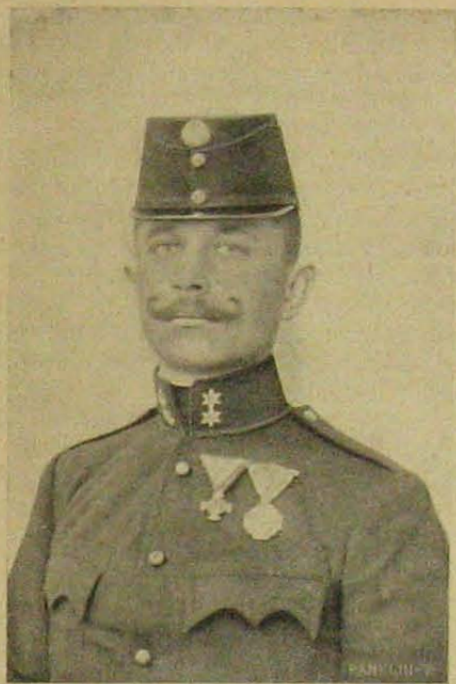
A zsidók méhészkedése nemzetgazdasági jelentőségű volt. Szalma- és nádkasokban tartották a méhet. Volt már méhezínjük is. A méz szűretelésekor nem ölik le a méheket, hanem elkábitották, vagy kiűzték a köpüklől. Méhészkedésüket törvények szabályozták. Mózes törvénye szerint a mézből is hányad illette a hitközségek fejeit. József törvényei pedig a méhészek jogviszonyainak a rendezésében mai fölfogásunk szerint is talpraesettek. A zsidók családi életében épen olyan lelmi szükség volt a méz, mint a tej és a liszt. E mellett gyógyító-szerűl és borjavításra is használták a mézet, melyből annyit termeltek, hogy még kivitelre is jutott. Annyi szépet és jót tulajdonítottak a zsidók ennek a hasznos rovarnak, hogy iránta ápolt tiszteletük áhitattá növekedett.

Assyriában, melyet a régi írások a méz és olajfa hazájának neveznek, Izaiás próféta idejében is már olyan

BUTOR

kérszempért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTRE ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST VI. TERÉZ KÖRÜLETÉBEN

BUTOR

Molnár Imán csendőr.

jól értették a méhek gondozását, hogy köpüikből kihajtani és oda visszaterelni is tudták a méhet.

Az araboknál inkább a méh szentesítéseig emelkedett tisztelete s a méz nagybecsülése fejlődött ki és a méz fogyasztása terjedt; a méhészkedés gyakorlását nem üzték azonban szorgalommal, mint pl. a zsidók.

Az indusok lelki adományokkal megáldott szent lénynek tartották és hitregéjükben előkelő helyen szerepeltették a méhet; tenyésztését pedig meglehetősen ügyességgel gyakorolták.

Hispaniában Gargosis, az első király oktatta méhészkedésre a népet.

A scythák, kelták és thrákok a legrégebb múltban foglalkoztak méhészettel s nemcsak táplálékul, hanem gabonával szeszes ital készítésére is használták a mézet.

A görögök Krisztus előtt 1000 esztendővel már haszonélvezetből méhészkedtek. Hitregéjük szerint Aristaeos volt az első méhészüik, kinek szép és hasznos foglalkozását a nimphák megirigyelték és méheit kipusztították. A thébai régi síremlékeken gyakori a méhkas. A bellének klasszikus írói, bölcselei és tudósai különös érdeklődéssel írtak a méhről. Történelmük kezdetén már együtt emlegetik a görögöket a méhvel, melyet szeretettel ápolt a nép és az istenek különös kedvezéséből nyert adományként becsült és csudált.

A méz mindennapi szükség volt a görögöknél. Vendégeiknek ezzel kedveskedtek, lakomáikon nem hiányozhatott a méz, melyvel süteményeket és csemegéket készítettek, sőt a gyümölcsnek mézzel való konzerválását is értették; a mézesitalok készítését és a bornak mézzel való javítását pedig már kiváló ügyességgel gyakorolták.

A méz élvezését az egészségre áldásosnak tartották a görögök. Pythagoras nemcsak hitte, de tanítványait is meggyőzte arról, hogy 90 éves korát a méz élvezésének köszönhette, mert ha nem élt volna azzal, 40 évvel rövidebb kort él. Tanítványai, hogy egészségük üdeségét késő vénségig megőrizték, csupán kenyérral és mézzel táplálkoztak. Abderita Demokritos is föltétlenül hitte, hogy azért élt 109 esztendeig, mert mézzel táplálkozott.

A trójai háború vitézeit mézzel kínálták meg, hogy könnyebben harczolhassanak.

Az Olympus isteneinek is méz volt a legkedveltebb tápláléka s Zeus fia is a hymettusi méhek mézén nevelkedett föl.

Homer, a legrégebb görög költő magaslatóan ír a méhről és mézről. A kevéssel utána következett Hesiod pedig költeményekben a görögöket a méhészkedésre buzdítja és már íves köpüket emleget, sőt a méhek egyedeit és ezek működését is ismeri s tudja, hogy a here ingyenelő s nincs neki fulánkja.

A görögök méhészetének a virágzásáról tanuskodik az a följegyzés, mely szerint Perikles idejében, tehát Kr. előtt mintegy 430 évvel, egyedül a kis Attikában 20,000 méhtörzset számláltak össze. A méhészet fejlesztésén költők, pedagógusok és bölcselek egyaránt nemes versenyzéssel és meglepő sikerrel fáradoztak. Legkiválóbb volt ezek között Nagy Sándor tanítója, Aristoteles, ki az első figyelemreméltó munkát írta a méhészetről. Egy nemzet sem fejlesztette abban a korban annyira a méhészetet, mint a görögök, a kik az egyptomiaktól tanulták ugyan a méhészkedést, de csakhamar föltülműlták őket. Kr. előtt már 600 évvel vándorméhészetet üzték, melyet Solon törvényekkel szabályozott. A méhekkel léczekre építették, hogy az építmény szétszedhető legyen. Műrajokat is tudtak már készíteni. Mézzel és viaszszal pedig jelentős kereskedést üzték. Méz mellett ők használták legelőször gyógyításra a viaszt, melyből plasztikai czelokra, továbbá egyes tárgyak konzerválására, írotáblák és fáklyák készítésére is sokat feldolgoztak. A méznek is konzerváló hatást tulajdonítottak, ezért kenték be Nagy Sándor holttestét mézzel és ezért vitték Agasipolis királyt holtá után mézes hordóban Spártába.

Aristoteles, ki Kr. előtt negyedfélszáz évvel élt, oly világosan írt a méhről, mint előtte soha és utána még sokáig senki más. A méhtörzs három nemét, ezek életműködését és az anya fontosságát ismerte. Tudta, hogy az anya herével párosodik, hogy lakását csak rajzaskor hagyja el és hogy van ugyan fulánkja, de nem használja azt. A dolgozók munkálkodását részletesen leírta; családi és háztartási életük és államrendszerük tökéletessége megragadta a figyelmét; összes tulajdonságukat, érzékszerveik működését, a méz- és virágpargyújtás, a vízfordás és propoliszsedés közben megfigyelt viselkedésüket, a szaporodás módját, a rajzás minden jelensé-

Kövi Pál és Zsiga Ferencz ez. őrsvezetők feldíszítése.

gét, a méhek ellenségeit és betegségeit ismerte; az alányasságról és rablásról tisztos fogalmai voltak, a berék szerepét és életrendjét illetően nem tévedett; szóval: a méhek életének a nyilvánulásába tisztán látott és erről remek tanítást írt.

A görögök méhészetét Aristoteles virágoztatta föl; ő adott olyan lendületet ennek a foglalkozásnak, mely nemzete fiai közül soknak biztosított jólétet a hazája közigazgatási fejlődésének jelentős rugója lett. Erdemeiért mi is tisztelettel adózunk emlékének.

A rómaiak méhészetének a föllendülése Kr. előtt 200 évvel kezdődött. Előbb is ismerték ugyan a faodúban és sziklahasadékban vadon élő méh nagy hasznát, de méhtartással még nem foglalkoztak. A mikor azonban mezőgazdaságukba a méhtenyésztést is beillesztették, hamarosan terjedt ennek a megkedvelése, mely a Kr. előtt való utolsó században már virágzott és művelőinek szépen jövedelmezett.

Ebben a korban élt a rómaiak jelese, Varro, ki nagy basszonnal méhészkedett és magasztalással írt arról.

Aristomachus Sziciliában felszázadnál tovább élt a méhészetnek s a méhek munkálkodását kedvteléssel tanulmányozta. Példáját többen követték, a kik visszavonultan, egyedül a méhek gondozásában lelték örömüket.

Columella, római író, Augustus császár idejében a mezőgazdaságról írt 12 könyvének az egyikébe olyan útmutatásokat rakott le a méhek gondozására, a miket Olaszország némely vidékén még ma is követnek. Figyelemreméltó, hogy Columella a vessző, fakéreg és itt-ott használt deszka helyett a parafát ajánlotta kőpü készítésre, mert télen melegebb, nyáron pedig hűvösebb amazoknál.

Vergilius fölötté kedvelte a méhet, tenyésztésével örömet foglalkozott, s önálló megfigyeléseit, és tapasztalásait lelkesítően énekelte meg Georgiconjában, hogy a rómaiakat a szép és hasznos foglalkozásra buzdítsa. A méhes föllállítására és környékének rendezésére ma is helyeseknek ismert útmutatást adott.

Cajus Plinius az első keresztény században élt római író és államférfi sok életre való igazsággal dicsőíti természetndományi munkájában a méhet és termékét. A méz elszedése alkalmára ő is a görögök módját, az elkabítást ajánlotta. A görögök, afrikaiak és germánok méhészetéről személyes tapasztalások alapján emlékezik meg.

Különös, hogy Seneca, a kegyetlen Nero nevelője és tanácsadója caupa gyöngédséggel ír bölcsészeti munkájában a méhről.

Az idősebb Cato Kr. e. a II. században, Ovid pedig Kr. idejében szintén értelmes művelői voltak a rómaiak méhészetének, mely Augustus császár idejében virágzott a legszebben. A méz alig nélkülözhetetl háztartási cikk, mindennapi életzükséglet volt náluk. Isteneknek és vendégeiknek ezzel kedveskedtek, s miként a görögök, ételek és italok készítésére és sok egyéb célra használták a mézet, melynek élethosszabbító hatást tulajdonítottak. Pollio Rumbius, mikor 100 éves korában Augustus vendége volt, a császár kérdésére, hogy minő életrend követésével érte meg a szép kort, azt válaszolta: mézesital élvezésével.

A viasz háztartási, orvosi, ipari és művészeti használatára is olyan arányú volt a rómaiaknál, hogy székleteiket saját termékeikből már nem fűdözthették; azért tartományaikat rengeteg viaszadóval terhelték s

badisaroz fejében is viaszt szedtek és mégis arra szorultak, hogy Ázsiából és Afrikából is sok viaszt importáljanak. Irásra használt viaszabláik egy-egy érdekas példánya az eredeti irással együtt ma is látható a múzeumokban.

A méhtermékek nagyarányú szüksége akkora lendületet adott a rómaiak méhészetének, hogy az előkelők palotái és a szegények kunyhói közelében egyaránt ott volt a méhe. Sokan tisztán abból éltek, némelyeknek meg mesés jövedelmet hajtott a méhészet.

Köpiük mérete szabályozható volt. Voltak álló és fekvő köpiük. Emeket vándorméhészkedésre használták; méheikkel különösen a szigetekre vándoroltak.

Méhészetük mégsem volt olyan fejlett, mint a görögöké, kik mélyebben beláttak a méhek életébe, világosabb fogalmai is voltak arról, a mit Aristoteles műve is igazol, kit a római méhészeti írók meg sem közelíthettek. A rómaiakat csak haszon, a görögöket a mellett a főszéges is érdekelte.

KÉPEINKHEZ.

Kitüntetett csendőrlegénység.

Lélekemelő, szép ünnepély keretében történt meg Székesfehérváron f. évi augusztus hó 25-én Kovi Pál és Zeiga Ferencz cz. őrsvezetőknek a 2. oszt. vitézségi ezüstéremmel való feldiszitése, mely kitüntetés két fegyveres csavargó elfogása körül tanúsított férfias, elszánt és bátor magatartásuk megjutalmazásául juttatott nekik a Legfelsőbb elismerés.

Az ünnepély a honvéd laktanyában folyt le, a hol a csendőr tiszti- és altiszti kar s a csendőr tanosztálybeli felszázadnyi legénységen kívül Kornháber Adolf ezredes állomásparancnok, valamint a helyőrség több tisztje és altisztje is megjelent.

Rómay Béla őrnagy II.-od törzstiszt tartalmas szép beszédben ismertette a két altiszt eme kitüntetésének alapját képező esetet, majd Kornháber ezredes intézett hozzájuk igen szép beszédet, rámutatván arra, hogy a bátorság, eme legszebb katonai erény gyakorlása a Legfelsőbb helyen is mindenkor elismerésre talál. Azután feldiszitette a két altisztet, mire az ünnepély a szokásos díszmenettel véget ért. Képeink egyike az ünnepélyről való.

A másik képünkön Molnár Román budapesti szárnybeli csendőrt mutatjuk be olvasóinknak, a ki, ha nem is olyan viszonyok között, mint az előbb említett két altiszt, de szintén igen szép példáját adta személyes bátorságának és emberszeretetének akkor, midőn a saját élete veszélyeztetésével egy embert a biztos tűzbaláltól megmentett.

Eme önfeláldozó, bátor tettéért Legfelsőbb elismerésül az ezüst érdemkeresztet nyerte Molnár Román csendőr, a melylyel Stolzenberg János főhadnagy, budapesti szárnyparancsnok-helyettes f. évi augusztus hó 19-én díszítette fel nevezettel a budapesti csendőrlaktanyában lefolyt szokásos ünnepség keretében.

A Duna áradása Budapesten.

További képeink a Duna Budapestnél való áradását mutatják. A folyó hó elején történt országos esőzés

A magyar királyi csendőrség süves figyelmébe!

Minden csendőr, ki órát kíván, gramofont vagy bármily más zenekert akar vásárolni, nálunk következőkép beszeresheti: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 5-6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 14 kor. Eszen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztaszéges kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szívesen házhoz jövök, miután évi hátszázarvont van. Kérem érdegyeztet.

Brucker Győző Nándor és Tsa

magyar műóráis és műótvös

Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Az óbudai régi puskaporraktár.

A Margit-rakpart alsó rakodója viz alatt.

A partmenti fák viz alatt, Ó-Budánál.

A Duna áradása Budapesten.

következtében a Duna vize annyira emelkedett, hogy majdnem az egész főváros mentén kilépett a medréről s elborította az alsó rakodópartot és az óbudai részen az egész ártéri területet. Sőt elöntéssel fenyegette a főváros legkedveltebb üdülőbelyét: a Margitszigetet is. S ba nem is lehetet a délmagyarországi hasonló árvíz veszélyétől tartani a dunaparti áruraktárak kiürítésével s a szállításokban ekként való fennakadással itt is nagy károkat okozott a magas vízállás.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára ujabban a következő adományok folytak be: a VII. számú csendőrkerület segédtisztiségének gyűjtő ivén adakoztak: László Albert ezredes 40, Spalla Aurél őrnagy 22, Pál Lajos százados 20, Gencsy Arnold és Szöke Béla századosok 6—6, Harsányi Barna főbadnagy 4, Tóth K. András hadnagy 3, Vincze Albert hadnagy 10, Fejér Kálmán badapród 1, dr. Ujváry Géza százados-hadbíró 3, Kocsis György főhadnagy-számvivő 10, Hajnal Aladár számvivő-tiszthelyettes 2, Wester Vilmos ny. honvéd százados, bir. tanu 1, Szotyori Lajos járőrmester 2, Wilbelm István járőrmester 1, Dániel Adolf törzsőrmester —50, Csekme Károly, Gártner György, Jakó Lajos, Grósz József és Bártók Mihály törzsőrmesterek 1-50—1-50, Schuller Mihály törzsőrmester 1-30, Wild Róbert törzsőrmester 1-10, Sas Ignác őrmester 1, Kiss János II. Tompa Ferencz, Kóka András, Lukács Jenő, Lajos Károly és Vinez Imre cz. őrmesterek 1—1, Szabó Ferencz cz. őrmester 1, Szilágyi Károly őrsvezető, Bajkuj István és Füleki József 1—1, Ravasz Ferencz járőrmester gyűjtése Nagyigmádon 16, a budapesti csendőrkerület számvivőségének altisztjei 13-20, Bodza János szabómester Felsőpulya 10, Kertész János és Lakatos György csendőrök Visk 1—1, budapesti csendőrbírósgától Molnár Aladár százados-hadbíró 10, Máthé Miklós törzsőrmester 5 és Zajzon János cz. őrmester 2, budapesti csendőr-tanosztály 36-50, csendőrörsök: Uzon 2-70, Székelyvárság 7, Vasláb 3-50, Nagyludas 1-50, Gyalár 4, Sárkány 7, M. Dobra 4, Csüvés 10, Szirák 8, Felsőpián 4, Hosszúfalu 1-50, Morgonda 5, Erdőfalva 15, Bácsföldvár 1-60, Gyergyóbékás 12, Feketealom 10-40 és Gomba 7 K. Az eddig befolyt összes adomány 2935 K 01 fillért tesz ki.

Névváltoztatás. Bezerédi Titusz VI. számú csendőrkerületi főhadnagy vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak folyó évi augusztus hó 5-én kelt 65499/VI-a számú engedélye alapján „Catrusca”-ra változtatta.

Orvtámadás. Szeptember 12-én délután három órákor Veres Mihály cz. őrsvezető és Pászkalin Miklós csendőrből állott nyárádszeredai őrsbeli járőrt Nyárádszeredán Jeremiás Gyula szovátai lakos orozva megtámadta és Pászkalin csendőrt ököllel fültövön vágta. A támadó ellen Veres őrsvezető szuronyt használt és azt életveszélyesen megsebesítette. Jeremiás a fegyverhessználat okozta sérülés következtében szeptember 17-én meghalt.

Egy állításköteles duhajkodása. Fidrán András 22 éves állításköteles, lukai lakos szeptember 14-én Sáros patakon a főszorosás alkalmával Majlinger Géza ca. cz. őrsvezetőt és Ádám József próbacsendőrt megtámadta és Ádám próbacsendőrt balkeze gyűrűsujján késsel súlyosan megsebeszte, Majlinger címzetes őrsvezetőt pedig

megragadta, zubbonyát és jelszipsinórját letépte, majd fegyverét megfogva lefegyverezni akarta. A támadó ellen az időközben odaérkezett Szabó János ez. őrsvezető szuronyt használt és azt életveszélyesen megsebesítette. Fidrán, kinek sebét az orvos a helyszínén bekötötte, a közigazgatási batóság által jegyzőkönyvíleg történt kihallgatása után a sátoraljanjhelyi közkórházba szállított.

Postai szállítási jog megvonása. A m. kir. belügyminiszter a Nota Adámné budapesti lakos által szerkesztett s a női termékenység megakadályozására való „Gondmentő” nevű készülék leírását tartalmazó „Tanácsadó” címmel ellátott nyomtatványtól és az ahhoz mellékelve levő „Tisztelt Nagyság” megszólítással kezdődő nyomtatott levéltől a postai szállítási jogot a magyar szent korona országai területére megvonta.

Ellenszegülések. Gurbudán József szatmárnémetii őrsbeli csendőr cz. őrsvezető, szeptember 16-án délután Szatmáron szolgálatteljesítés közben Nyileita László körtvélyesi lakos ellenszegülő ellen, annak életveszélyes sérülésével végződő kardfegyvert használt. — Sipos András hajdunánási őrsbeli cz. őrsvezető, szeptember 14-én délután Hajdunánáson Kanalas Flóra ellenszegülő ellen súlyos sérüléssel végződő szuronyfegyvert használt.

A csendőrségi zsebkönyv idei évfolyamából hét diszkótésű példány eladó. Darabja 2 korona. Bővebbet a kiadóhivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nyaktiló Khinában. A haladás egyik sajátos jele a mennyei birodalomban, hogy a kivégzéseket ezentúl ott nem az eddigi kegyetlenséggel és nyilvánossággal, hanem a francziák kifogástalanul és pontosan működő emberölő gépével, a guillotíne-al fogják végezni. A kínai kormány evégből bat nyaktilót rendelt Párisban, melyek közül az első már megérkezett Pekingbe. A kivégzéseket Kinában ezentúl a börtönökben, a nyilvánosság kizárásával ügyszólván zárt körben bajtják végre.

A tajtékpipa pusztulása. Lassanként közeledik az az idő, a mikor többé nem lesz tajték és a pipás emberek többé nem gyujthatnak tajtékpipára. A tajték igen elterjedt ásvány ugyan, de a törökországi tajtéktelepeken kívül másutt sehol sem fordul elő olyan nagy mennyiségben és olyan tiszta állapotban, hogy érdemes volna szedni. Igaz, a tajtékszükséglet sem valami túlságosan nagy, de a tajtékpipát mégis sokan kedvelik és ezért a természetes tajtéktelepek lassankint ki fognak merülni. A tajtékpipát akkor majd olyan pipa fogja pótolni, a melynek anyagát egy Délafrikában honos tökfaj fogja szolgáltatni. Ennek a tökfajnak a gyümölcse pipaalakú és épp olyan színű, mint a tajték, úgy, hogy csak ki kell vájni és készen van egy kitünő pipa. Az ára se kicsi, úgy, hogy méltán foglalhatja majd el a szintén nem olcsó tajtékpipa helyét. Ha azonban ezt a tököt, a melyet tajtéktőknek neveztek el, Európában is sikerül termeszteni, úgy természetesen olcsóbb lesz és a kinek kertje van, maga természetesen a pipáit a kertben.

A világ legnagyobb városai. A világvárosok sorrendje a következő: London és külvárosai 7,021,000 lakossal, New-York négy millió 113 ezer lakossal, Páris két millió 763 ezer lakossal, Csikágó két millió 49 ezer, Berlin két millió 40 ezer, Bécs két millió, Tokió egy

ÉLELMISZEREKET

legjutányosabban szállít : : :

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk. ☞

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TER 1. SZÁM.

millió 819 ezer, Filadelfia egy millió 442 ezer, Pétervár egy millió 429 ezer, Moszkva egy millió 359 ezer, Konstantinápoly egy millió 106 ezer, Bnosz-Ájresz egy millió 84 ezer, Peking egy millió és Budapest nyolczszázötvenezer lakossal.

Az emberek színe. Érdekes hit van elterjedve né-mely néger törzs között. Réges-régen — így mondja a legenda — az emberek mind feketék voltak. Jött azonban egy nagy vízőzön, mely kipuaztította az emberiséget, úgy, hogy csak hárman maradtak életben. Egy izben megjelent előttük az Isten és rámutatva egy nyitott kútra, megparancsolta, hogy ugorjanak bele. Az egyik rögtön követte a parancsot és beleugorva a kútba, megtisztulva, fehé bőrrel került ki belőle. Erre a más-ik is bátorságot vett magának és belengrott a kútba, de a víz már zavaros volt és nem tisztulhatott meg teljesen, úgy, hogy barna bőrrel került ki a kútból. Most már a harmadik is megbánta habozását és a kútba ugrott, de a víz már oly zavaros és piszkos volt, hogy a bőr fekete maradt továbbra is. Ezt a népmo-dát különben most a Johnson—Jeffries-féle boxverseny alkalmából elevenítették fel. A győztes Johnson tudva-levően néger.

A szédülés magyarázata. A hegymászők szédülésé-nek, ennek a különleges és félelmes érzésnek okát sok-féleképen próbálták már megmagyarázni. A sok föltevés közül talán a legelfogadhatóbb Pflüger német tudósnak magyarázata. Pflüger szerint a szédülésnek oka a fé-lelem egyik alakja. A gyermek, kinek fogalma sincs a mélység veszedelméről, nyugodtan fog a szakadék szé-lén virágot szedni, a gyakorlott hegymásző, ki szá-mtalanszor kipróbálta már tagjainak erejét, nyugodtan áll a szirtfokon, mert megvan a biztosság érzése. Ha azonban a szédülést nem ismerő ember kiáll a me-redék szélére és elgondolja, hogy lezuhan, abban a pillanatban szédülni fog. Tessék megpróbálni a negye-dik emeleti erkélyen. A szédülő ember azonban nem gondolt a lezuhanásra, csak egyszerűen érezte, hogy inai megroskadtak, látása zavaros lesz, kiveri a hideg veríték stb., s e rajta végbemenő változások által okozott hőérzetet, jobb híján, szédülésnek nevezi. Meg-lepő, de bizonyossággal megállapítható tény, hogy az ilyen esetek legtöbbször, valószínűen valamennyiben, ott volt a lezuhanás, de főként a leugrás, az öngyilkos-ság gondolata. A szédüléshez a mélység látása föl-tétlenül szükséges, tudata vagy elképzelése nem ele-gendő. Éjjel, vagy ködben a szédülő ember olyan hegymászásra vállalkoztatik, a milyent rendes viszonyok közt soha sem tudna megtenni. A hegyi vezetők a tu-ristának, kit váratlanul szédülés lepett meg, bekötik a szemét és így vezetik le. A szédülés ilyenkor azonnal megszűnik s ezért akarták a hegyi szédülést régebben látással magyarázni.

A patkánybőr felhasználása. Egy angol kereskedelmi ujság közli az érdekes birt, hogy Indiában és pedig Kalkuttában, részvénytársaság alakult a patkánybőr ipari feldolgozására. A jelentés szerint félév óta folyik már a kísérlet a közönséges házipatkány bőrének feldolgo-zásával, s a mit eddig általánosan értéktelennek tartot-tak, az kitűnő iparcikknek bizonyult a kísérletek so-rán. Keztyűkészítésre, könyvkötésre és minden fino-mabb hőrmunkára kiválóan alkalmas a patkánybőr, a mely ipari feldolgozásban rendkívül szívós, erős, de a mellett finom és simlékony új bőrfajta szolgáltat a kereskedelemnek. A kalkuttai gyár már meg is kezdette magyarányú működését.

Mozgó kirakat. Kevés találmánynak voltak még eddig olyan sokoldalú nagy sikerei, mint a gépkocsinak. Az automobil egy pár év alatt megbővította az egész vilá-got, az ipar, a kereskedelem minden ágát; kitűnő köz-lekedési alkalmaság vált belőle s mindezeknek a tetejébe elsőrangú, előkelő sporteszköz is maradt. Két-ségtelen azonban, hogy a legbecesebb és a legkülön-félébb szolgálatokat a kereskedelem terén az automobil teljesíti. Ma már szinte nélkülözhetetlen forgalmi esz-köze a gépkocsi a kereskedelemnek. És különösen az angol kereskedővilág használja fel nagy előszeretettel. Most azt jelentik Londonból, hogy ott pár nap óta a nagy angol pénzügyezetek automobiljai keltének fel-tűnést az utcákon. Ezek a hatalmas gépkocsik valóság-os banküzeteknek vannak berendezve, hivatalnokokkal, aczél pénzeszkevényekkel és minden egyéb kellékkel.

Az angol törvényhozás furcsaságai. Az angoloknak, e szabad férfiakból álló népnek olyan sajátos törvényei vannak, minőket sehol másutt nem találni. Az angol törvény például éjszaka alatt az esti kilencz órától reggel hatig tartó időt érti. Mivel az éjszaka elkövetett lopást sokkal szigoruban büntetik, mint a nappalit, az a tolvaj, kit reggel öt óra negyvenöt perczkor csipnek meg, sokkal nagyobb büntetést kap, mintha hat óra öt percz-kor követte volna el tettét. Továbbá a vasnt Angliá-ban nem nyilvános hely: azt a részegzet tehát, a ki a vasuti sineken fetreng, egyszerűen felmentik, mert nem nyilvános helyen mindenki oly részeg lehet, a mennyire neki jólesik. Az angol törvény szerint az em-berölést vagy gyilkos kísérletet csak akkor büntetik, ha az áldozat a merénylet elkövetésétől számítva három-százhatvanhat nap alatt meghal. Még egy napi élet fölmenti a gyilkost. Az angolok maguk kezdenek mókázni e törvényeken s mozgalom indult meg ez idejémtúlt különlegességek alapos reformja céljából.

Mozgófénykép az aviatika szolgálatában. A párisi egyetemen az aviatikának tanszéket állítottak föl, a melyen a repülőgép technikájának minden ágával behatóan foglalkoznak. A kísérletek mellé, a melyeket ez inté-zetben végeznek, ujabban demonstráló eszközül a kine-matográfot alkalmazták, mert hiszen vitán felül áll az, hogy a különböző gépeket működés közben mozgófény-kép útján lehet a legjobban bemutatni. Az új magyarázó eszköz igen bevált, ugyanannyira, hogy most már min-den újabb repülő kísérletről és versenyről, a mely Franciaországban lefolyik, így a most lezajlott 782 kilométeres Cirenit de l'Est-ről (keleti körütről), az aviatikai tanszék mozgófényképeket készített. Hír sze-rint Angliában is fölállítanak aviatikai kísérleti állomást a melynél a mozgófényképnek szintén hasonló szerepe jut.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, köz-tratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességünél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél'ogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatunk kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdésküldő-seknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület győri szárnyának területén Szil községben, 1910 szeptember 8-án egy 5 főből álló őrs állíttatott fel.

Különítmények felállítása.

A m. kir. II. számú csendőrkerület lugosi szárnyának területén Barrán, 1910 szeptember 5-én egy négy főből álló különítmény,

a m. kir. VII. számú csendőrkerület dévai szárnyának területén Bokajalfaluban, 1910 szeptember 9-én egy 4 főből álló különítmény és

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület aradi szárnyának területén Szintyén, 1910 szeptember 9-én egy 5 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Hein György, m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó, a honvédelmi miniszterium 16. osztályába beosztott hadnagy-számvivő, jelen alkalmazásában közel tíz éven át kiváló szakértelemmel, fáradhatatlan kitartással és szorgalommal teljesített igen eredményes szolgálatait.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Tóth Imre, I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén csaknem 30 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor kifejtett eredményes tevékenysége és jó magaviseletéért.

K. 15. 1. Jelentkezések csak az őrsirodában fogadhatók.
2. Őrs helyét engedély nélkül egyáltalán nem hagyhatja el. — Igényről szó sem lehet.

E. J. Z. Köszölje az illető nyugdíjára csendőr nevét. Majd utána nézünk az ügynek.

Sziráki őrs, Lapunk f. évi 21. számában talál rá mintát.
N. M. cs. őrn. Felsőbánya. Űgye jelenleg elintézés alatt áll.
P. J. és H. csendőr. Soperjan a maga ajtaja előtt.

H. őrs. Főherceglak. Szándékos emberölés büntette. (Btkv. 379. §.)

V. A. Nem hiszszük.
611111. A függelékben lefektetett irányelvek mérvadók.
44. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.
8888. Az 1908. évi 53. számunkban részletesen közöltük.
1911. B. Magától értetődik.
F. J. őrsvezető Szatmárnémeti. Az Országos Pályázati Közlöny Sikray Samu hirdetői iródjánál, vaczi körút megszereshető.

1881. Olvassa el a Szervezeti Utasítás 43. §-át. Űravezetőnek tudnia kellene. Talán érdeklő a lapunk f. évi 21. és folytatódólagos számaiban közölt szakcikk is!

Érdeklődő. A ki nem gyárilag úd az ipart. A munka-szünetről szóló törvény természetesen ezekre is kiterjed.

Varadai vitatkozók. 1. Természetes. 2. Vadász-naptár mérvadó.

K. P. Ott csak őrs van.

Határszálló őrs. 1. Október 1. — 2. Még nem tudni; reméljük a közel jövőben.

33. Igen.

Alföldi csendőr. 1. Ha szolgálatban szerzett sérülés vagy betegség miatt nemcsak csendőrségi, hanem katonai szolgálatra is alkalmatlannak osztályoztatott. 2. A honvédelmi miniszteriumtól. 3. A 600 koronán felüli összeget igen.

Tízmentes csendőr. A szabályszerű eljárás betartása mellett felvéteheti magát külön engedély kikérése nélkül is akárcsak a kórházba.

D. M. Felsőbajom és igényjogosult. Nem szokta olvasni lapunkat? Forgassa csak egy keveset az idej számainkat, egész részletességgel megírtnk azt, a mit most kérdez!

Horváth. 1—2. Október 1. — 3. Január 1.

Dunai csendőr. 1. Nézze meg a házassági törvényt annak mellékletét. 2. Ne isztonkedjék.

F. J. cs. őrs. 1908-ban lett megadva a kegyelem. Jelentkeznie azonban kétséssége.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Osuz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű osontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyult szer

Ezrekre menő hálsíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható.

Órskodjanak súlyú utáztatoktól. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség bevétele után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Virág András, IV. számú csendőrkerületbeli járás-
örmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn
át lankadatlan buzgalommal kifejtett eredményes tevé-
kenységéért, alárendeltjeinek helyes nevelése és kifo-
gástalan magaviseletéért.

Romosáú Vazul, I. számú csendőrkerületbeli törzs-
örmester, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati
ideje alatt mindenkor nagy szorgalommal teljesített
eredményes tevékenységeért.

Szugioczky György, IV. számú csendőrkerületbeli
törzsörmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgá-
lati ideje alatt hivatalos kötelességeinek mindenkor
lankadatlan buzgalommal és kiváló szakértelemmel tör-
tént teljesítése, alárendeltjeinek célirányos vezetése
és példás magatartásáért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Balogh István őrsvezető czimzetes őrmester, Sándor
László csendőr czimzetes őrsvezető, Bándli József cz.
őrsvezető és Hencz Lajos őrsvezető, mert egy 10 főből
álló tolvajszövetkezet által 1906—1909. években Bihar
vármegye területén elkövetett 35 rendbeli betöréses
lopás tetteseit, 19 napon át fáradságot nem ismerő
kitartással, leleményességgel és szakavatottsággal foly-
tatott nyomozás folyamán Lakatos János és 9 társa
ezigányok személyében kiderítették, a tetteseket az
igazságszolgáltatás kezeibe juttatták s ekként a kör-
nyéket ezen veszedelmes tolvajszövetkezet további gará-
zdalkódásaitól megmentették.

Kinevezettek:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Kiss József, I. őrmester (1. rangsz.), a III.
Nagy György, " (2. "), az V.,
Kovács Mátyás, " (3. "),
Dékány Benedek, " (4. "), a III.,
Boros Károly, " (5. "), a II.,
Benedek Fülöp, " (6. "),
Sas Ignác, " (7. "), a VII.,
Vlád Szilárd, " (8. "), az V.,
Simon Lajos, " (9. "), a II.,
Horvath Mihály, " (10. "), a VIII.,
Stolcz József, " (11. "),
P. Tóth Imre, " (12. "), a III.,
Krisztel György, " (13. "), a II. számú

csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Demkó István, Báthori János, Forika Peter és Doba
Mibály, továbbá

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Golyán József és Vas József cz. őrsvezetők, *őrsveze-
tökké.*

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése
után:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Bacsa Imre csendőr és

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Rákóczi Márk, Szabó László I. és Szerémi Pál
csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetők*kké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látott:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Németh Albert járásörmester 1910. évi szeptember
hó 30-án.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel el-
látottak:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth András I. őrsvezető, 1910. évi augusztus hó
28-án, továbbá

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Bedöcs János őrsvezető, 1910. évi szeptember hó
8-án és Eberhardt Sándor czimzetes őrmester, 1910.
évi szeptember hó 23-án, végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Molnár György csendőr czimzetes őrsvezető, 1910
augusztus 4-én és Tuzsnya János csendőr czimzetes
őrsvezető, 1910 augusztus 10-én.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Szlavikovics Márton csendőr a m. kir. belügyminisz-
ter urnak, 1910 augusztus 2-án 98,051/VI-a. szám alatt
kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Szegedi”-re vál-
toztatta.

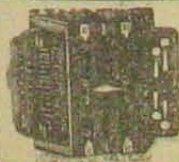
Házasságra léptek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

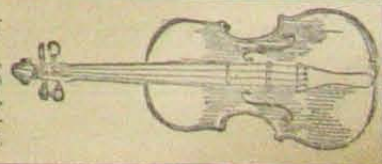
Csaba Ákos cz. őrmester, Dzsaja Emilia Honával,
1910 augusztus 13-án, Tökölön.

Dezsd Bálint cz. őrsvezető, Kis Lidiával, 1910 aug.
21-én, Hódmezővásárhelyen.

Hegyesi Gábor cz. őrsvezető, Nyerges Borbálával,
1910 augusztus 10-én, Dömsödön.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészí-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, réz-nyó-hangszer, lűr, stb., míg **Reményi** legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Ivanyos István ez. őrmester, Mihajlovics Idával, 1910 július 30-án, Ujvidéken.

Vaskó Antal ez. őrsvezető, Soós Irmával, 1910 aug. 6-án, Búdszentmihályon.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Sebény Bertalan es. ez. őrsvezető, Kovács Margittal, 1910 aug. 28-án, Kőkeszén.

Szecsődi Miklós es. ez. őrsvezető, Nezzelmann Mária-
val, 1910 aug. 20-án, Aranyosmaróton.

Moraucsik József őrsvezető, Kralovánszky Jozefin
Antoniával, 1910 augusztus 23-án, Rózsahegyén.

Antal Mihály ez. őrmester, Csóka Mária Katalinnal,
1910 július 26-án, Litván.

Szalay Imre csendőr ez. őrsvezető, Osavaszky Mária-
val, 1910 aug. 13-án, Zólyomlipcsén.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Czellner Lajos ez. őrmester, Burghardt Rozáliával,
1910 aug. 13-án, Szegeden.

Kelemen János ez. őrmester, Weiszhammer Gizella
Ilkával, 1910 július 19-án, Bicskén.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Bülfő Antal őrsvezető, Vitályos Jusztinával, 1910
aug. 21-én, Úcsárdön.

Dömötör Gyula ez. őrmester, Algya Ilona Máriaival,
1910 aug. 24-én, Debreczenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy főfogóéri állás a váci kir. országos fogyintézetnél. Fi-
zetés 1000 korona. Lakpénz 240 korona. 84 dkgr. kenyérlétszám.
Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. A szán-
tan eleminek ismerete. A hőrtönnyel szolgálatban való jártas-
ság. Az igazságügyminiszterhez címzett kérvények a váci kir.
ország. fogyintézet igazgatójához 1910 okt. 8-ig.

Egy hivataloszolgal állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fi-
zetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg termé-
szetbeni lakás. Ruhálatmány 100 korona vagy természetbeni
ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budas-
pesti kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi okt. 20-ig.

Egy hivataloszolgal állás a komáromi pénzügyigazgatóságánál,

esetleg az ezen pénzügyigazgatóság alá tartozó valamelyik adó-
hivatalnál. Évi fizetés pótlékkal 600 korona. Rendzseresített lak-
pénz. Ruhálatmány 100 korona. A magyar nyelv szóban és írás-
ban. Kérvények a komáromi kir. pénzügyigazgatósághoz 1910
okt. 10-ig.

Egy hivataloszolgal állás a Tolna vármegye központi járási
főszolgabírói hivatalánál. Kezds fizetése 600 korona. Lakpénz
180 korona, természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és
írásban. Kérvények Tolna vármegye allapánjához 1910 okt. 10-ig.

A magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél;
tiz hivataloszolgal,
háromszáz állomásnálhézsi,
hármínez vonalfékezdi,
hármínez váltókezelői,
tiz kámpatizistái,
hármínez pályaféri,
tiz értesítői,
hász kocsirendezői,
tiz (éjjeli és nappali) őri,
öt sorompóéri állás.

Fizetés 800 korona, a pályaféri, sorompóéri és (éjjeli és nap-
pali) őri állásoknál 600 korona. Valamennyi állásnál 150—300
korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonalfékezdi
állással ezenkívül kilométer és utazási órapénz jár.

Minden állások a végleges kinevezés elnyeréséig két korona
napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próba-
szolgálat.

Ugyanott:
tiz pályafelvigyázói,
három szertárnoki,
hármínez állomásfelvigyázói,
tizenöt raktárnoki,
hász kalauzi (előbb vonalfékezdi) és
tiz távirázi állás.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Termé-
szetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz
és utazási órapénz jár. A végleges kinevezés elnyeréséig minden
állások két korona napibérrrel vannak javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középisko-
lai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ny végzettség
hiányában a vasuti szolgálat alatt is lehetősé vasuti altszti ké-
pesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói álláshoz tíz havi,
az állomásfelvigyázói álláshoz pedig tizenegy havi próbaszolga-
lat. Ezekon kívül. A pályafelvigyázói állásnál megfelelő ipari
képzettség (kőműves, sztalos, atb.)

Schwáb József műórá és ékszerész
Szabadka, Radics-u.

A m. kir. csendőrség salvos ügyelmébe! Az a csendőr, aki órá, ékszeri esor
vécérolni, egy kézpenz mint részlete, forduljon olyan ezéghoz, aataly rövid 1—2 év alatt kizé-
rálag csak a csendőrségtől 121 allméré levélben részeseit, ezen elismeréat csak azért értek el,
mivel a saját kézből szolályozni óra egy ló alatt legfeljebb csak 5 percet külföldözet, kérem
sziveskedjenek annálkai kérni. A mintáknak ára 8 koronától felfebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A legújabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárun-
kon készen kaphatók.